

F O A E

pentru

MINTE, INIMA ŞI LITERATURA.

Nro. 9.

Dumineca 26. Februarie.

1839.

Suspini.

ДОМНЪЛЪ РЪДЯКТОР!

1.

ГРЕЛЕ БЕАКЪРІ НЕ'МПЪКАТЕ ШІ НЪОРОАСЕ,
Оаре вої вреці сз 'нчетаці,
А НЕ МАЇ АДЪЧЕ ЗІЛЕ 'НТРИСТАЧОАСЕ
ЧЕЛОР ДЕ БІНЕ 'НЧЕТАЦІ?

2.

КАНД ПРИВЕСК Л' АМЕЛЕ ПАТИМІ КРЪНТЕ, ГРЕЛЕ,
ДА ПЪХАРЪА ЧЕА АМАР,
ЧЕ МЪАŞ ХЪРЪЗІТ ПЪРІНЦІИ 'Н МЪАТЕ ЖАЛЕ
ВЪ СЪСПІН; ШІ НЪ 'НЪЗДАР.

3.

СОДР'АМІ ЧЕБАШ АЛІНАТ' О ВЪЗ Ш' АКЪМА
СІМЦ Ч' ОДАТЪ М' АПЪСА.
МЪНА ЧЕА ДЕ ФЕР А ВРЕМІИ 'НЧЕАТЪ; НЪМА
ТЪ СЪСПІН ДЕ МАЇ АЪСА.

Г. Б—Ц.

(Композе де прележъла проаѣкціей ан лим-
еъ романескъ а драмеї: Ініміале мѣл-
цъ мѣтоаръ; ан Брашов ла 26. Дек. в. в.
анѣа 1838.)

АН ФОА ПЕНТРУŞ МІНТЕ, ІНІМЪ ШІ ЛІ-
ТЕРАТЪРЪ ДІН АНЪА КЪРЪЗТОРІЪ Нр. 5. ЧІ-
ТЕСКЪ ШІ АРТИКЪЛА „ІЪГАРЕ КЪТЪРЪ ЛІТЕРАТО-
РІИ РОМЪНЕЩІ“ ДЕ Д. МЕЛЕТІЕ ДЪРЪГІЧІ СЪРІС.
АН АЧЕГЪ АРТИКЪЛА АРАТЪ ДОМНЪЛА ДЪРЪГІЧ
КАТЪ ДЕ ТАРЕ САЪ ТЪРЕЪРАТЪ ВЪЗЪНД АН
ФЪРЪМЪСЕЦАРЪ ФІРЪКЪКЪ А ЛІМБЕИ НОАСТРЕ ПРІН
КЪВІНТЕ СТРЕІНЕ, МАЇ АЛЕС СЛЪВЕНЕЩІ ВЪ-
ТЪМАТЪ. СЪ ПЛЪНЪЕ ТАРЕ, КЪМ КЪ РОМЪ-
НИИ НОСТРИ ДІН РОМЪНІА, МОЛДОВА, ШІ ДЕ
АЛТЕ (ДОАРЪ МАЇ БІНЕ АР ФІ ДІН АЛТЕ) ПЪРЦІ,
АНДЕПЪРТАЦІ ФІИНА ДЕ НЪМЪРІ СЛЪВЕНЕЩІ,
НЪ СЪІЪ ЧЕ ВЪТЪМАРЕ АДЪК АЧЕЛОРА, КАРИИ
СЪНТЪ АМПРЕЖЪРАЦІ, КЪ СЪРЪІ ПРІН НЕЧЕР-
НІРЪ (МАЇ БІНЕ ДОАРЪ АР ФІ ЗІС ЧЕРНІРЪ)
КЪВІНТЕЛОР СТРЕІНЕ. ЗІЧЕ КЪ СЪРЪІИ ЧЕТЕСКЪ
ФОІЛЕ НОАСТРЕ НЪМАЇ КА СЪШІ БАТЪ ЖОК ДЪ
ЛІТЕРАТЪРА НОАСТЪРЪ. — Не ЪРМЪ ЗІЧЕ КЪ
ПЪТЕМ МАЇ ТОТЪ КЪВЪНТЪЛА СТРЕІН, ЧЕА А-
ВЕМ АН ЛІМБА НОАСТЪРЪ, ПРІН АЛТЪ РАДІКАА,
ШІ КІАР РОМЪНЕСКЪ АЛ АНЪЕМНА; СЪ МІРЪ
ФОАРЪЕ ТАРЕ ДЕ РОМЪНИИ, КАРИИ СЪНТЪ ДІН
ПРЕЖЪРЪЛА ДЪМНИЕІСАЛЕ, АДЕКЪ ДІН БЪНАТЪ КЪ
НЕ АНЪГЪ ТОАТЪ АНАЛТА АНЪВЪЦЪТЪРА СА,
ПЪКЪТЪБЕСКЪ АСЪПРА КЪРЪЦЕНІЕИ ЛІМБЕИ РОМА-

неці, саж маї віне а анцелѣце, кз нз шіѣ віне скріа, антревѣицинд кзвінте слзвѣне. — Дзфзімарѣ Сярбілор се вѣде Домнѣлѣ Иѣтор аші фаче анчепѣтѣл сзѣ дела нзмеле нострѣ национал, кзчї Романїї нз багз ан сѣмз а фі рздзчина кзвжнтѣлѣ Рѣмжн, ан Роман, оцѣт, шї піатрѣ акрз!!

Департе сз фіе дела міне кзвѣтѣл а мз прїнде кз Домнѣл Дрзгїч ан Фїлолоцїе, саж ан деаѣчерѣ кзвїнтелор дїн челе словенецї, кзчї нз кам шїѣ славенѣце, саж де а гандї се батзм пре Д. Иѣтор каре амї єсте дїн персоанз кзноскѣт, шї акрїа анвзпзїатз ржвнз де тоатз лаѣда є вреднїкз; нзмаї врѣѣ сз дрзт Домнїї сале, фїїнд кз шї єѣ скріѣ кжнд шї кжнд кжте ѣн Артїкѣлѣц, шї антревѣицинд кзвїнте, каре се пар Д.лѣ слзвѣне, ачєл нз о. фак кз нз шїѣ че нзвжнт антревѣицез, чї пентрѣ кз 1) нам анкзтро; 2) пентрѣ кз ачєстѣ сжнт кзвїнте кзноскѣте, шї де тоцї Романїї антревѣицате, саж кжм зїчєм цївїтате доната, 3) пентрѣ кз маї віне сѣнз ла ѣрѣке, декжт скїмосїтѣрїле Д.лѣ челе нозз. Пентрѣ ачєл Домнѣл мїєѣ, маї де че те сѣпзра пе ачєл, карїї сжнт дїн прежѣрѣл Домнїїтале, дѣ кз скріѣ д.ншїї кз славенїсмѣрї, скріѣ джа кз латїнїсмѣрї саж кз мономаїнїсмѣрї, врєкжм анчепѣсєрз чєї маї мѣлцї ан Бзнат а скріа, шї зї кз аї скріѣ кїар ромзнїѣце — ансз сз мѣрѣєт дѣ ржндѣ, саж де ѣрзѣ жжм лцї плаче, шї се ведем де челе че те тѣрѣрз аша таре.

Де вѣнз сѣмз дѣта те аї глачевїт ан врєо кзфєнѣ кз врїєн Сжрє нєтѣржнє, каре анкз аѣ врѣт тот че вѣде сз фіе Сжрє, ка шї дѣта тот че вєзї сз фіе Роман, саж

маї віне Роман. — Домнѣл мїєѣ, фѣцї де аша оамєнї, кз нз вєї єшї ла кале кз єї нїчї одатз. Дасзї сз рждз де проаѣкѣтѣрїле ностре лїтераре кжт ле плаче, кз вєзжнд кз нзї аскѣлтз нїме, єї де сїне вор анчєта, анзѣдар вєї кжнта сѣрдѣлѣ фавѣла. Іа ласз дѣта фєчорандрїї ачєїа, карїї аша те сѣпзрз, шї конверсѣзз кжте кз ѣн Сжрє анцелєпт, кзрѣл лї єсте драг адеврѣл, шї капѣл лї єсте кзрат де тоате Прежѣдецєле, дзї Фоїле ностре се ле четѣскз, шї вєї вєдѣ кз нз се ва ваджорї де джсєле. — Кжмкз кзвїнтєлє слзвенецї, пентрѣ каре маї таре те сѣперї, сар пѣтѣ скїмєа кз алте кїар шї радїкале ромзнєцї, мз кам андоєск, кзчї нз вор авѣ ачєл ансємнаре. П. В. Кзвжнтѣл П а г ѣ а єсте кз віне дела славенєскѣл п о г ѣ р і т і, шї погѣвїте кжт єѣ анцелєг ансємнѣзз ромзнїѣце а се пѣрѣдєре кжм шї дѣмта маї анжос ансзмнашї; сз зїчєм дарз ан лок де пагѣєз, пѣрѣде, ансамнз ансз пѣрѣєрѣ, че врѣї сз зїчї прїн пагѣєз? нїчї декжт, кзчї пагѣєа єсте єфєктѣл Пѣрѣєрїї, адекз пентрѣ кз аї пїєрдѣт чєва, аї пагѣєз. — Иѣ доарѣ вєї зїчє, сз о нзмїм Д а м н ѣ, фїїнд кз пагѣєа нз о поцї рѣѣда кзчї є славенѣскз, шї Пѣрѣєрѣ кжм вєзѣшї нз сз потрїєкѣце, апої дѣнча анкзтро се о лѣзм Домнѣлє? кжтз че кале спїноасз авєм. Де ачєстѣ цїаш пѣтѣ адѣче шї маї мѣлатє, ансз нз ам врѣмє, ба нїчї скрїѣл нз мї єсте ачєла. — Вѣ сжнт анвїнс, кжм кз, де шї те лаѣзї дѣта кз поцї тот кзвжнтѣл ромжнї, кжнд іаї кондїѣл ан мжнз стаї ан дрѣм шї те гжндєцї, кз че сз те слзгзрєцї, саж шербєцї; дєнї маї плачє аша. — Іарз кжтѣї пентрѣ нзмєлє Роман, нз те маї сѣпзра нїмїка, кзноскзєне Сжр-

вїї де Романї, Ромѣнї, сѣѣ Рѣмѣнї, нѣ не стрїкѣ нїчї ѣн нїк, деспре ачестѣ сѣѣ борбїт дестѣла, ба анкѣ прѣмѣлат де мѣлцї вѣрѣацї прокопсїцї, шї аїча нѣмаї аре лок. Сѣ не кѣноацїем ної кѣ сѣнтѣм сѣзѣѣцї, шї непѣтїнчїошї шї сѣ кѣѣтѣм сѣ ѣмїнѣм Рѣмѣнїї, кѣчї де ар фї Рѣманї, нѣ ле ба фї де лїпсѣ ѣмїнарѣ. Чѣ цї сѣ паре Домѣла мїѣ, єсте Рѣмѣнѣла дїн Пїрѣода нѣкм кѣ Чїчѣро, сѣѣ кѣ Іѣлїѣс Чѣсар? вѣзї Фратѣ шї Сѣрѣїї зїк Чѣсар, шї чѣ ансѣмнѣѣѣ цї, оаре лѣтатаѣ Латїнїї дѣла Сѣрѣї, сѣѣ Сѣрѣїї дѣла Латїнї ачест кѣвѣнт. —?

Маї дѣпарте зїчѣ Д. Ѡвктор, кѣмкѣ ка сѣ поатѣ нѣмаї чѣѣа фѣлосї дѣлчѣлѣшї сѣѣ нѣкм Рѣмѣнѣск, нѣ аѣ антѣрѣїат шї пѣнѣ ла скрїѣрѣ ѣнѣшї борѣарїѣ де кѣвїнте стрѣїне комплет (сѣ вѣдѣ кѣ д-лѣї арѣ ан лѣкраре ѣн аша борѣарїѣ, шї ал вѣда кѣт маї кѣрѣнѣ ла ѣмїнѣ) чѣлѣ маї антѣрѣѣїнѣцѣтѣ кѣвїнте стрѣїне алѣ ансѣмнѣа, шї прїн алтѣ кїар рѣдѣѣїналѣ, де кѣмѣ нѣ ба пѣкѣѣтѣї (нїчї де кѣм Домнѣлѣ кѣчї грѣшѣла анкѣ нѣ є пѣкат) кѣвїнте ромѣнѣшї алѣ ансѣмнѣа. — Апої іарѣш сѣ вѣїтѣ кѣ кѣ ачѣста нѣ ба пѣѣѣа анфѣлѣкѣрѣацїлѣор Сѣзѣвѣнї, карїї лїмѣа сѣзѣвѣнѣз зїк а фї маї вѣкѣ пѣ ѣмѣ, сѣ пѣжнѣ асѣпра Профѣсорѣлѣї Данковскї, кѣчї зїчѣ, кѣм кѣ Фѣнїчїї шї Грѣчїї аѣ фѣст Бѣжѣмї, шї асѣпра Профѣсорѣлѣї Хорѣват, кѣчї зїчѣ, кѣм кѣ Ѡдам ар фї фѣст ѣнгѣр. — Трѣнѣка, флѣнѣка! Домнѣлѣ! фї анкѣрѣдїнѣцѣт, маѣѣр кѣ трѣѣѣ сѣцїї лѣѣа рѣѣнѣа дѣ шї єсте анкѣ крѣдѣѣ, кѣм кѣ кѣ ачѣста нѣ аї фѣлосїт нѣкмѣлѣї Рѣмѣнѣск нїмїка; іарѣ дѣ аї гѣнѣ сѣ ашѣзї ѣн борѣарїѣ де кѣвїнте стрѣїне, дѣта фѣѣ вїне, шї не дѣ о рѣдѣѣїнѣ маї кѣрѣтѣѣ, шї о єтїмѣлѣцїѣ маї

вѣнѣ, кѣ алт фѣлїѣс зѣѣ нѣ тѣ вѣм крѣдѣ. Іарѣ кѣтѣї пѣнтрѣ Сѣлѣвѣнїї чѣї анфѣлѣкѣрѣацї, карїї фѣк лїмѣа сѣлѣвѣнѣз маї вѣкѣ, нѣ авѣ нїчї о сѣѣѣрѣре, кѣчї нѣ ачѣста нѣ не стрїкѣ ноѣѣ ѣмнѣлѣор нїчї кѣтѣї нѣгрѣ сѣѣт ѣнѣїѣ. Дѣсѣ шї прѣ Профѣсорѣла Данковскї сѣ зїкѣ чѣї пѣлѣчѣ, нѣмаї снѣнѣмї тѣ рѣг чїне сѣнт Сѣлѣвѣнїї ачѣл, пѣ карѣ дѣта аша тѣрѣ тѣ мѣнїї? кѣчї єѣ кѣнѣск Пѣпорѣла Сѣлѣв, іарѣ Сѣлѣвѣнѣз; ансѣѣ цїѣ кѣ єсте о лїмѣѣ мѣартѣѣ ка шї чѣ латїнѣскѣѣ, шї ачѣл о нѣмѣск анѣѣѣѣцїї сѣлѣвѣнѣз. Кѣ атѣѣта маї пѣѣїн аї прїчїнѣ атѣ сѣѣѣрѣа пѣ Дом. Профѣсор Хорѣват, дѣѣкѣ аѣ зїс ан гѣѣмѣѣ, кѣм кѣ Ѡдам аѣ фѣст ѣнгѣр. вѣзї ѣнѣла зїчѣ ѣнгѣр алтѣла Сѣлѣв, дѣр цїї дѣмѣта чїне аѣ фѣст Ѡдам, шї чѣ врѣѣ сѣ зїкѣ ачѣл? Фїѣ чѣѣа фї, ної цїм кѣ нѣ аѣ фѣст нїчї Рѣман, шї пѣнтрѣ ачѣл нѣ не антѣрѣѣскѣѣѣ.

Маї анжѣс стрїѣѣ Дом. Ѡвѣтор ка шї ѣн дїктѣтор. „Дрѣпт ачѣл єѣ аїчї вѣїѣ сѣ ансѣмнѣѣѣ нѣмаї ачѣлѣѣ кѣвїнте, карѣ ансѣшї фїрѣ сѣнѣѣтѣсѣѣ, мѣ анѣѣѣѣѣ а фї стрѣїне апої анчѣпѣ кѣ кѣвѣнтѣла сѣфїнѣцїт, шї токѣнѣѣѣѣ ічї колѣѣ чѣї вїне ан кап, зїкѣнѣ кѣ сѣфїнѣцїт іѣ сѣлѣвѣнїт дїн сѣнт. Домнѣлѣ! кѣмкѣ кѣвѣнтѣла сѣфїнѣцїт вїне дѣла сѣѣнт нѣ єра лїпсѣ сѣ не снѣнї, ансѣ дѣ єсте сѣлѣвѣнїт, дѣта не арѣтѣ кѣм сѣѣ сѣлѣвѣнїт, шї кѣм сѣ зїчѣм сѣфїнѣцїт, ка сѣ нѣ пѣтѣѣ а сѣлѣвѣн? оаре сѣфѣтї сѣлѣвѣнѣск нѣ вїне дѣла sanctus, цї апої дѣ чѣ карѣї дѣта сѣлѣвѣнїсѣмѣрїлѣ, ѣнѣ нѣ сѣнт? Ба вѣї зїчѣ дѣта ка Сѣларїч кѣ sanctus вїне дѣла сѣфѣтї, апої атѣнѣѣа ар трѣѣѣї сѣ скрїѣ о дїсѣртѣѣїѣ, шї сѣцїї арѣтѣ кѣмкѣ Латїнїї сѣнт маї вѣтѣрѣнїї дѣкѣт Сѣлѣвїї, ансѣѣ фїїнѣ кѣ нѣ ам врѣѣмѣ а ѣмѣла дѣнѣѣ дѣ (*

ачеаѣ, те роґ сз четеѣи чеа пѣцин мз-кар Діалогѣа Пзринтелеѣи Маіор Ънкѣи ші Непотѣ кзчѣ аколо веѣ гзсѣ чева, саз маѣ бѣне арѣнкз о прѣвѣре сзнзтоатз песте історіа Ъніверсалз беке ші а оменѣреѣ (Der Menschheit). Окжрмѣреѣ нѣ ансемнѣзз а андрепта, чѣ а пѣрта лѣкрѣа бѣне, ші пентрѣ ачеа ан лок де окжрмѣре, рзѣ веѣ зѣче андрептаре. Сіліт нѣ ансемнѣзз анвѣнс, кзчѣ еѣ пот пз чѣнева сілі фзрз ал анвѣне, сіліт есте маѣ пѣцин дѣкѣт анвѣнс, сіліт есте соactus, іарз анвѣнс victus, апоѣ, веѣи ші дѣта кз соactus, ші victus нѣі тот ѣна. Дѣ Приатен зѣчѣ сзѣ зѣчем кіар ромжнѣше Амѣк, ансз еѣ зѣк кз амѣкѣа есте латѣнѣше, іар нѣ ромжнѣше анкз кіар. Кѣм се фачеа дѣрз прѣатенѣа ромжнѣше, фѣїнд кз Амѣкѣа нѣа пѣтем коколоша, сз ведем дѣкз есте сжрбек, кзчѣ славенек нѣ кред а фѣ, че ансемнѣзз? мѣ амѣ паре кз прѣатенѣ ар венѣ дѣла сжрбекѣи Прѣателѣ ші прѣателѣ атѣта врѣ сз зѣкз, кѣт ромжнѣше кѣскрѣ, дѣнд дѣрз кѣвжнтѣаѣ прѣатен дѣпз сфатѣа дѣтале ансзмарѣ чеа рззчѣналз, ар тревѣи сзѣ зѣчем кѣскрѣ, ансз кѣскрѣ не тревѣе пентрѣ алтз ансемнѣре, амѣкѣ есте латѣнѣше; воїторѣа нѣ се ловѣше нѣчѣ кѣт, зѣ дѣрз домнале Прѣатенѣ ромжнѣше? Hic rhodus, hic salta. Вѣ те аш сфзтѣи се рзжнѣ ла Прѣатен, антревѣїнцинд дѣцѣ плаче ші Амѣк ші дѣкз те нзкзжекс Сжрѣїї, зѣкѣнд кз Прѣатенѣа ар фѣ алор, дѣта нзкзжѣшеї ші маѣ таре, зѣ кз Прѣатенѣа есте кѣвжнт адевзрат ші кіар ромженек, дѣла Прѣ а л Тзѣ ан пѣлѣралѣ Прѣ аї Тзѣ ші дѣ аїча Прѣтен прѣн контракѣе, ші веѣ веѣѣ кз ва тзчѣа Сжрѣв непѣтѣнд ацѣ арзѣта контра-

рѣа. — Дѣ Копѣл зѣчѣ сзѣ зѣчем Прѣнѣ да нѣ не снѣнѣ пентрѣ че? Ноѣ аї вом зѣче ші Прѣнк, ші Копѣл, сз дѣзм нѣмаї ла амѣндѣоѣ сѣнонѣме еѣїмологѣа са. — веѣї дѣрз домнале мѣ! кз дѣ мѣар фѣ скопѣа а скрѣа о дѣсертѣа дѣспре еѣїмологѣа кѣвѣнтелор, кѣре дѣтале сз вѣд а фѣ стрѣїне, сар пѣтеа дѣдѣче маѣ бѣне дѣкѣт а дѣтале.

Вѣ бѣне цѣѣ кѣм анчепѣрз ромжнѣї дѣн Дѣра Ънгѣрѣскз ші дѣн бѣзнат анѣїнте дѣ врео кѣцѣва анѣ а латѣнѣза, дѣ зѣѣ амѣвѣнѣ грѣцз а четѣ; мѣацѣ сѣнт ші астззѣ, кѣрѣї ан кзѣтарѣ славенѣсмѣрѣлор, ші ан антревѣїнциарѣ латѣнѣсмѣаѣї пѣн тоатз істецѣмѣ са, ла ачѣста Шкоалз сѣ вѣѣде кз ші дѣта аї ѣмѣлат. Вѣ нѣ мз пот дѣстѣа мѣра дѣ дѣмѣта кѣ че логѣкз пофѣшеї сз зѣчем ної Прѣатенѣаѣї, Амѣк, Зѣгравѣаѣї Пѣктор, нзѣѣжѣї снѣранѣе, чѣнстѣї онор; ан лок дѣ глас тон, ш а: адекз ан лок дѣ славенѣше (кзчѣ дѣмѣта фѣїнд бѣн Слзвѣн цѣ се вѣд ачѣстѣ кѣвѣїнте славенѣшѣ, саз цѣ аѣ снѣс Сжрѣѣа ачѣла, кѣре атѣта те сѣпзрз) латѣнѣше; ші іарзш дѣн потрѣвз лапѣзѣ чѣле лзтѣнешѣї кѣре дѣ маѣ мѣацѣї аѣсторѣї сѣнт антревѣїнциате прѣкѣм есте Ънѣверѣа, Гравѣтатѣ, вепрѣмарѣ, Імаѣїнацѣа, неаргѣментат ш. а. ші іаї алтеле дѣ дѣмѣта фазрѣте ші врѣї сз не анвецѣї ші пре ної а фаче аша лѣкрѣ почѣт. домнале, нѣ фаче аша кѣре цѣї логѣка! Іарз маѣ прѣѣрмѣ домнале dato non concessio а фѣ кѣвѣїнтеле ачѣстѣ тоате славенѣшѣ, оаре сѣнт іале пентрѣ ачеа ші стрѣїне? Се лѣзм ексѣмплѣ дѣла ної оаменѣї. Дѣта кѣ Іѣрѣїст бѣне цѣї кз дѣкз бѣне ѣн нѣѣмц ан Ънгарѣа, ші кзпзтз іus indigenatus нѣѣмцѣ нѣмаї есте нѣѣмц чѣ Ънгѣр, саз маѣ бѣне

нэ є стрєін. Ці єіне кз ної тоці не нэ-
мім ан ҃нгаріа ҃нг҃рї. Апої пентрџ че
кџвінтеле, челе аџ шї аате нації кз ної,
сз ле зїчем стрєіне, дџкз ор кзпзтат
дрептџа четзцџен ла Нація ноатрџ. Зїтзте
ла ҃нглезї, шї ла нџмцї апої веї тзча!

(Ка ҃рма.)

Д И Т В Р Я Т Ъ Р Ъ.

Мџате а҃крџрї є҃не шї фологітоаре
с'аџ анчепџт шї с'аџ фзкџт антре рџ-
мжнї. Сїмтїментџа ансз ачела нџ се де-
щептасе анкз антре джншїї, адїкз де
а чїнстї прїн монџменте шї поменїрї пе
фзкзторїї лор де єіне. Ачест сїмтїмент
єсте кџ адеврџт патриотїк: прїнтрџнсџа се
рекомандџ поменїреа єроїлор шї фзкзто-
рілор де єіне патриєї, се андеамнз тїне-
рїї кзтрџ вїртџте, шї фаче а се наџе
антре тоці контїмпоранїї нобїла трџфіе
націоналз.

Плнз а не мїкшора шї дефзїма аації,
ної плнз маї де҃нззї не мїкшорам шї не
батжокорџам аншїне кџ феаї҃рїмї де про-
вєрџї. Шї ачєста венїа пентрџ кз нџ а-
вєам нїчї цїїнцџ нїчї анкредїнцаре кз поа-
те єшї чева є҃н дїнтре ної.

Цєрїле ачєстеа аџ авџт шї єле ка тоа-
те челеалте єроїї шї єврєації лор, ансз
аації зїтзрїї, нїменї нџ 'їа кџноскџт. Мо-
нџментеле, статџеле ардїкате ан чїнстеа
лор, Поєзїа сџспїнжнд шї анєзрєвзтжнд
де пе мормїнтеле лор, локџрїле, арџмџ-
рїле шї злїціле консфїнцїте нџмеаџї лор,
ачєстеа сжнт каре депрїндџ тїнерїмеа а се
міра де вїртџте, а о їмїта, шї о прєгз-

теџе ка сз'шї чїтеаскз шї сз анвєцє їсто-
рїа Патриєї ка ҃н патриот шї нџ ка ҃н
стрєін.

Молдовенїї аџ анчепџт а дескїде дрџ-
мџа ҃нор асєменеа фрџмоасе анчепџтџрї.
Д.Д. Нєгрџцї шї Когзанїчєанџа аџ антре-
прїнс о фаптџ патриотїкз, а да афарџ
оперїле вєстїцілор Прїнцї шї Аџторї рџ-
мжнї (молдав) Кантїмір, ан лїмба мол-
довенєаскз, Аџторї че лї чїнтєск націїле
вџропїї шї пе каре рџмжнїї маї нџ'ї кџ-
ноџеа. Шї дїн тоате монџментеле че поате
ардїка чїне ва ҃ншї Аџтор, чєл маї фрџ-
мос єсте аї адџна оперїле рџсїпїте шї не-
кџноскџте патриотїлор шї а'л фаче сз вїєзе,
кџм мерїтџ, ан їнїмїле ачєлора пентрџ
каре а скрїс єл.

Програма ҃рмзтоаре датџ афарџ де
Д.Д. вїдїторїї шї Традџкзторїї Кантїмірї-
лор аратџ десволтат ачєстџ фрџмоасџ
антрепрїндєре, шї сжнтєм анкредїнцациї
кз нація рџмжнз ва сїмцї ачєстџ но-
бїлз трєвџнцџ де славз націоналз, шї
ва цї сз чїнстеаскз пе мареле лор Аџтор,
аџкжндџшї нџмеле шї оперєрїле ка нїџе
моаџе прецџїте ан пџмжнтџа лџї де на-
џєре, шї депџндџле пе месїле шї ан Бї-
блїотечеле пџблїчє шї партїколаре ка о по-
доабџ а нєамџлџї; ва цї адїкз а алєрга
спре антџмпїнареа кеатџїєлєлор тїпарџлџї,
каре се фаче антр'҃н кїп врєанїк де нџ-
меле Аџторџлџї.

П Р О Г Р А М Ъ.

„Дакз Молдовенїї аџ Аџторї кџ карїї
се пот фзлї ананїтеа вџропєї, нєгрєшїт
ачєстї Аџторї сжнт Кантїмір татџа шї фїл.
Дїмїтрїє Кантїмір, вєстїтџа Домн а Мол-
давїєї, сфєтнїкџа шї прїєтенџа лџї Пєтрџ
чєл марє, єсте кџноскџт, прїн скрїєрїле

САЛЕ, ДЕ ТОАТЪ ЛЪМЕА ЧІВІЛІЗАТЪ. ІСТО-
 ріа Ампузрціей Отомане с'ащ тра-
 дъс маї ан тоате лімбеле, ші с'ащ тіпз-
 рїт ан маї мълте рѣндарї. Фїла сзъ Ан-
 тіох Кантімір, сіліт де ампрежързрї де
 а шї адеме о алтз патріе, есте чел ан-
 тїїх поет сатїрік а Росїей; прїн Сати-
 ріле сале челе кѣ мълт дъх, ел с'ащ
 фъкът нѣ маї пѣцїн кѣноскът декът стрз-
 лъчїтѣла сзъ пзрїнте, шї шї ащ кзцїгат
 нѣмеле де Boileau ал рѣшілор. Дої дїн
 чей маї кѣнї Скрїіторї рѣсецї, Жѣковекї
 шї Батїшккоф 'а ащ лъддат ан дестѣла
 пентрѣ ка сз маї пѣтем зїче чеба спре
 стрзлъчїреа са. Кѣнд ансз тоатз вѣропа
 се мїрз де ачестї дої оаменї ансзмнацї,
 нѣмаї ної Молдовенїї, компатріоцїї лор,
 ам рзмас невзгзторї де сгемз ла слава
 лор каре ансз се рзварез шї асѣпра ноа-
 стрз. Тоате на цїїле чївїлізате факѣ не-
 мѣрїтор нѣмеле марїлор лор компатріоцїї
 прїн бронц, пѣнзз шї тіпар. Іар ної нѣ
 авем ан лімба ноастрз мзкар скріерїле
 антрецї а ачестор дої Молдовенї карїї кѣ
 кондеїла лор ащ фъкът патріей лор атѣта
 вїне поате, кѣт шї Стефан прїн сагіа са.
 О асемїне невзгаре де самз есте пентрѣ
 ної о рѣшїне че треѣе сз не грзвїм деа
 о спзла кѣ зн кїп вреднїк де Кантімі-
 рецї шї де Молдовенї. Чел маї фрѣмос
 монѣмент че пѣтем рздіка ачестор вѣр-
 вацї стрзлъчїцї есте о антреагз едіцїе
 а компѣнерїлор лор. Ватз пѣнѣтѣла пен-
 трѣ каре не ам адѣнат, пѣтрѣншї фїнд
 де о налтз анкредїнцаре кз тоцї ромѣ-
 нїї шї маї алес Молдовенїї вор прецї шї
 вор анлеснї о асзміне сфѣнтз антрепрїн-
 дере че ва фаче чїнсте епохї ан каре вїе-
 цїїм. Ної ам зїс дестѣла, сз фїм ажѣтацї,
 шї фапта ва доведї маї мълт фзгзѣн-
 челе ноастре.

КОНДИЦІІЛЕ СЪБСКРІЕРҒІ.

1) Тот лѣкѣла тіпографїк ва фї ан
 треѣнцат пентрѣ ачестз едіцїе че се ва
 тіпзрї ан ноз томѣрї ан 8-во, пе хѣр-
 тіе алевз, шї кѣ літере ка ачеле а Канто-
 рѣлї де Явїс дїн Бѣкѣрецїї, вѣрсате ан-
 адїнс. Да ачестз едіцїе се вор алзѣтра
 шї портретѣрїле амѣндѣрора Кантімірецїлор.

2) Прецѣла пе ноз томѣрї ва фї де ше-
 пте галвїнї; дїн каре треї се вор пазтї
 андїнте; еар патрѣ дѣпз пѣблїкацїа то-
 мѣлї ал патрѣле.

3) Вр'о кѣтеѣа ексемпларе се вор ті-
 пзрї пе чеа маї фрѣмоасз хѣртїе, нѣмїтз
 grand papier velin satiné. Прецѣла знѣї
 асзміне ексемплар ва фї де ноз галвїнї
 дїн каре патрѣ се вор пазтї андїнте, еар
 чїнчї ла прїміреа томѣлї ал патрѣлеа.

4) Андатз че се вор адѣна 2 сѣте
 сѣбскрїторї пѣблїкацїа ва анчепе, шї се
 ва сѣѣвршї антр'ѣн ан шї жѣмзтате.

5) Сѣбскрїереа се фаче ан Іашї ла Кан-
 тара Ялвїней ромѣнецїї, шї ла ліберерїа Д.
 Белл шї Комп. Ан Бѣкѣрецїї, ла Редак-
 цїа Кѣрїерѣлї романеск; еар ла цѣнѣтѣрї
 пе ла Д.Д. Самешїї шї Професорїї пѣблїчї.

6) Ачестз едіцїе ва кѣорїнде тоате
 оперїле оріцїнале алї Дїмїтріе шї алї Ан-
 тіох Кантімір, ан рѣндѣла ѣрмзтор:

Томѣ I. II. шї III. Віаца Домнѣлї
 Дїмїтріе Кантімір алкзѣтзїтз де
 Ідіотантѣла Когзлїчєанѣла.

Історїа Ампузрціей Отомане тра-
 дѣсз дїн францозецїе де Ідіотантѣла
 Когзлїчєанѣла.

Томѣ IV. Сїстєма Релїцїї Ото-
 мане, традѣсз дїн рѣсецїе де Камї-
 нарѣла Негрѣцїї.

Томѣ V. Лѣмеа шї Сѣфлетѣла, дѣпз
 едіцїа пѣблїкатз ромѣнецїе де ансѣш
 Домнѣла Кантімір ан Іашї.

Історія каселор Бранковінеаскз
ші Кантакззінеаскз, традзсз
дін Гречеце де Адіотантзла Когзани-
чанзла.

Томъ VI. Дескриереа Молдавіеї,
традзсз дін немцеце де Адіотантзла Ко-
гзаничанзла.

Део сеbite алкзтзїрі маї мічі а
домнзлаї Дімітріе Кантемір.

Томъ VII. ші VIII. Хронікз а ро-
mano - Молдо - Влахїлор дзпз
едїція тїпзрїтз ан Іашї ан 1835.

Томъ IX. Біаца ші оперїле оріці-
нале а принцзлаї Антіох Кан-
тімір, традзсз дін рзечеце де Ка-
мінарзла Негрзци.

F a b u l a.

O k i i s i N a s u l.

Зрма чеартз дїніоаре антре окї ш' зн
нас вechн,

Ксі дін дої дзпз дрептате океларїї сз кзвін?
Адвокат се фзкз лімба ші пе насзла апзра,
Іар зркеа презїдентзла, а єї зїчерї аскзлата.

Атзвчї лімба кз талент,

Аз зїс кзтрз презїдент:

Дрептз плеакз-не зрке,

Сз аззї добезї о міе.

Прїн інскріс шї мзртзріе,

Кзм дїн времеа чеа маї беке,

Неам де нас тот некзрмат

Океларїї аз пзртат.

Шїї сз каде чеа мошіе

Трекзтз 'н параграфїе.

О комісіе де мазілї,
Ржндзїтз кіар пе нас,
Аз гзсїт п' антре мобїлї
Бразда ч' океларїї аз трас.

Трївзналзла ва єрта

Сз пот пїлде архта:

Фаца деакз ар фї рзмас

Де 'нтжмплзрї сз н' айкз нас,

Чїне ар фї ачел мзгар

Ка сз поарте океларї?

Дін ачесте лзмзрїт

Дзпз лецї ам доведїт,

Кзmkз пентрз нас' анзме

Океларїї с'аз зрзїт,

Ш' океларїлор ан лзме

Пост пе нас с'аз ржндзїт!

Да ачестз лімбзцїе,

Браво 'н салз аз рзсзнат,

Іар насзла де вкзрїе

Де треї орї аз стрзхзтат!

Дар гїбачеа ноастрз лімбз

А єї сістемз о скїмкз,

Шї кіар пентрз алтз парте

Параграфзрї тот дін карте

Аша бедератє аз ское,

Кз аз доведїт пе дос,

Фзрз нїчї зн пік фавор;

Нїчї препзс де стржмезтате,

Кзmkз окїї аз дрептате

Престе океларїї лор.

Дар зркеа, каре 'н фаптз

А лімбеї аз анцзлєс

Мїтзїре ан процес,

Хотзрїре 'нкеє дрептз:

„Насзла арїт де пропрїетар

„Аїкз престе океларї,

„Окїї сз вор мзрїмї

„Пре єї нзмаї а прївї!

А. Д.

Katalogul Manus- skriptelor trimise la Focea

pentru

minte, inima si literatura.

П О Е Т И Ч Е.

- „Маршъла рзпосатълашѣ Василіе Кърлова АН-
тогмит ла АНЧЕНЪТЪЛА органисирѣи ми-
лиціи ромънещѣи 1830.“
- „Молдова ла ашъла 1821;“ — „Молдова
ла а. 1829;“ ши „СЪПЛЕМЕНТ ла Цео-
графіе 1834 Окт. 25.“ ДЕ РЗПОСАТЪЛА
ПАХ. ши Проф. ФАКИАН.
- „ВІНОВАТА“ ДЕ ***З.
- „Диалог АНТРЕ РОМЪЛАСЕ, МИНЕРВА, МАРС,
ЦЕНИЛА НАЦИОНАЛ ши ЖОЕ.“
- „ІДЕЕ ДЕ ДЪМНЕЗЕШ ЛА ТОАТЕ ПОПОАРЕЛЕ.“
(АЧЕСТ МСКПТ. Է ПОФТИТ Д. АШТОР А
НИА ТРИМИТЕ СКРИС МАИ КЪРАТ; КЪЧІ АПОИ
АНДАТЪ СЪ ВА ТІПЪРИ.)
- „КЪТЕВА ПОЕЗИИ ТІПЪРИТЕ АН ЦАРА-РОМЪНЕА-
СКЪ ши ТРИМИСЕ НОАЗ АН МАНЪСКРИПТ.“
- „Версърѣи НАЦИОНАЛЕ ПОПЪЛАРЕ.“
- „О КЪНТАРЕ“ ДЕ Д. Р. П.
- „ПЕНТРЪ ОРБИРЕА ОАМЕНИЛОР ВЕАКЪЛАШѣ“ ДІН
Пс. 48.“
- „Версърѣи ПОПЪЛАРЕ“ ДЕ Н. П.“
- „АДЪЧЕРЕ АМИНТЕ ДЕ ІЗБИТЪ ПАТРИА МЕА.“
- „О ПОЕМЪ ЧЕ СЪ АНЧЕПЕ: НЕАМ ВІНЕ ши НЕАМ
СЪ ТРЕЧЕ“ ШЧЛ. (АШКРЪ ФОАРТЕ ПЛЪКЪТ,
ДАР ТРИМИС ДІН МОЛДОВА ФЪРЪ НИЧІ О
НЪМИРЕ, ДІН КАРЕ ПРИЧІНЪ ВА МАИ АН-
ТЪРЪІА.)
- „ВЕКІЛА ОСТАШ МОЛДОВЕАН АН РЪСВОДАЛЕА
АШѣ СТЕФАН ЧЕЛ МАРЕ.“

„ТРАДЪКЦИЕ ДІН ПЪЕЛ. ОВІД ТРИСТ ДІЕРО
IV. ВЛЕГ. 6.“

„ПОЕЗИИ ДІНТРАЛЕ Д-АШѣ МАРЕ ДОГОФЪТ І
ВЪКЪРЕСКЪЛА“ (ТРИМИСЕ АНКОАЧЕ ДЕ МЪНА
СТРЕІНЪ ІАР НЪ ДЕ АНЧЪШ АШТОРЪЛА.)

П р о з а і ч е.

- „О СЪЕНЪ МІШКЪТОАРЕ“ ши „ДОВІТОАЧЕЛЕ.“
- „О АНЕКДОТЪ.“
- „О ПРИВІРЕ ПОПЪЛАРЪ ПЕСТЕ НЕАСТЪМИНЪ ПО-
СЕСІЕ А ВЪНЪРИЛОР ПЪМЪНТЕЩѣИ. ДЪПЪ І.
ЧАПЛОВІЧІ.“
- „НЕКЪСЪТОРИА МИРЕНЕАСКЪ.“
- „КОЛОЛІЛА ДІН ЧЕТАТЕ КОНСТАНТИНА.“
- „ІДЕИ РЕПИЗИ ПЕНТРЪ ЦАРА-РОМЪНЕАСКЪ.“ (Д.
АШТОРЪЛА Է ПОФТИТ А НЕ ДА ВОЕ САЪ
А СКІМЕА СІНГЪР АНЧЕНЪТЪЛА АЧЕСТЪІ АР-
ТИКОЛ ши АПОИ СЪ ВА ТІПЪРИ.)
- „НЕСКАРІ КЪВІНТЕ РОМ. НЕКЪНОСКЪТЕ АНКЪ
ЛА ТОЦІ.“
- „КРОНИКА СФ. КІСЕРІЧІИ ДІН ШКЕИ АН БРАШОВ“
(ПЪНЪ СЪ ВОР АНДРЕПТА КЪТЕВА ДАТЪРІ
ІСТОРИЧЕ, НЪ СЕ ПОАТЕ ТІПЪРИ.)
- „БІОГРАФИА МИНИСТРЪЛАШѣ ПІТТ“ ши „А МА-
ДАМЕИ СТАЕЛ.“
- „ДОАЗ ПРОБЛЕМЕ АЦЕБРАІЧЕ: (АЧЕСТЕ СЪ ВОР
АМЪВАИ АНТРО ПОЕЗИЕ.“)
- „АСЪПРА СКРИСОРИИ ДІН СІВІЪ А Д. Н. М.“
(„ПАТЪРЪ МАНЪСКРИПТЕ ДЕ АШТОРІ ДЕОСЕБИЦІ
ШИ ЛЕАЪ РЕВОКАТ Д-ЛОР АНЧЪШ.“)
- АФАРЪ ДЕ АЧЕСТЕ МАИ СЪНТ ШНЕЛЕ КАРЕ
ФІІНД КЪ ТОТЪЛА НЕСЪФЕРІТЕ АН ОКИИ ЧЕН-
ЗЪРЕИ, НИЧІ КЪ НЪМЕЛЕ НЪ СЪ ПОТ АЧІ ПО-
МЕНИ, ши СЪ ТРИМИТ АШТОРИЛОР СЪІ АН-
ДЪРЪПТ.